

УДК 338.012

О. Руда

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В УКРАЇНІ

Економічна ситуація України в період трансформаційної економіки є надзвичайно складною. Наслідки економічної кризи залишили вагомий відбиток на розвитку провідних галузей в Україні. Глобальні аспекти еволюції людства, масштаби і швидкість змін у світогосподарському просторі, революційні перетворення в економіках окремих країн і міждержавних співтовариств — з одного боку, і українські реалії псевдоринкового реформування та нестабільні параметри розвитку вітчизняної економіки, з другого боку — визначають цей стан. Сьогодні, як ніколи, зростає актуальність проблеми забезпечення економічної безпеки України.

Проблема забезпечення належного рівня економічної безпеки України — багатоаспектна, тому всі сучасні антикризові заходи повинні формуватися, виходячи із глобальної цілі — забезпечення економічної безпеки держави. Наукові дослідження даної проблематики почали проводитися з початку 90-х років ХХ століття, у зв'язку з появою низки новітніх загроз для економічної безпеки України та її регіонів. Тому поняття економічної безпеки держави, її регіонів та окремих суб'єктів господарювання на сьогоднішній час знаходиться в стані наукового обґрунтування.

Нормативно-правова основа забезпечення економічної безпеки нині в цілому створена і складається з кількох рівнів правових актів. 28 червня 1996р. прийнята Конституція України, в 17 статті якої задекларовано, що поряд із захистом суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави і справою всього українського народу. На початку 1997 року схвалено Верховною Радою України Концепції (основ державної політики) національної безпеки України, відповідно до якої економічна безпека розглядається як складова національної безпеки, а державна економічна політика спрямована на контроль за експортно-імпортною діяльністю; незаконного використання бюджетних коштів і державних ресурсів, перетікання їх у тіньову економіку; протидію неконтрольованому впливу національних матеріальних, фінансових, інтелектуальних, інформаційних та інших ресурсів.

Прийняття Закону України «Про основи національної безпеки України», в якому на законодавчому рівні крім об'єктів і суб'єктів національної безпеки, прописано основні напрямки державної політики з питань національної економічної безпеки.

Серед першочергових проблем забезпечення економічної безпеки є відстеження й оцінка рівня загроз пріоритетним національним інтересам, а отже їх взаємозалежність: розрахунок сумарного потенціалу, розкриття закономірності в системі «пріоритети національних інтересів — загрози».

Загрозами економічній безпеці України слід вважати фактори, що безпосередньо чи у перспективі унеможливають або ускладнюють реалізацію національних економічних інтересів, створюючи перешкоди на шляху нормального розвитку економіки і небезпеку незалежному державному існуванню та добробуту народу.

Загрози економічній безпеці України набули, на жаль, перманентного характеру і провокують її критичний стан за цілим рядом основних критеріїв. Тому завдання усіх суб'єктів національної економіки зараз полягає у створенні надійної системи блокування і упередження економічних загроз, яка б забезпечувала її стабільність та розвиток.